

UNA VILA I UN POETA

PILAR PELLICER de GISPERT

Roda de Ter, vila situada a la plana de Vic, ciutat de la qual la separen vuit quilòmetres, s'emmiralla en el riu Ter que la travessa de Nord a Sud donant-li la categoria de vila fluvial. Uns punts, puntals sobre el Ter, brinden a la població una majestuositat inusitada i un bell mitjà de comunicació.

El rodencs, més de quatre mil, amables, hospitalaris i orgullosos de la seva vila, centren la principal atenció en el inseparable riu d'aigües tranquil·les que els omple de joia. Unes envellides fàbriques d'indústria tèxtil contemplen el corrent d'aigua que segueix plàcid i jovevol com sempre, mentre elles anyoren l'efimera vitalitat d'antany.

Fa més de trenta anys que, any darrera any, vaig a aquesta població, la qual s'ha convertit per a la meua família i per a mi en una part de la nostra vida d'esbarjo. Aquestes estades constants fan que em senti una mica rodenc i estimi tot allò que té relació amb aquesta simpàtica i xamosa població.

Arreu del món adhuc recòndits, no és estrany trobar persones destacades en el camp de la literatura, de la música, de la política, de la pintura, etc. que, inconscientment, atrauen l'admiració de totes aquelles persones aïmants de la cultura. Roda de Ter no és una excepció, car en el món de les lletres sobresurt un autodidacte, nascut a aquesta població l'any 1929, on hi ha viscut sempre. Es el poeta Miquel Martí i Pol.

L'origen de Martí Pol és humil. El seu pare, Lluís Martí (a.c.s.), treballava de manyà aen un taller, a l'empresa Barcons i Riera de Roda. La seva mare, Miquela Pol (té 86 anys), fou treballadora en una empresa de filatura de la mateixa població. Es el segon de tres germans, entre en Josep, el gran, i en Ramon, el petit, residents com ell al poble de Roda.

Als catorze anys entrà a treballar en una fàbrica de filatura de cotó, «La Blava», amb el càrrec d'escrivent. Però a l'any 1948, una malaltia pulmonar l'obligà a estar un any al llit.

Es va casar amb Mª Dolors Riera i Feixas, la qual va morir a Vic el 22 de Juny de l'any passat, a l'edat de 54 anys, després d'una persona i irreversible malaltia. Té una filla casada, mestra d'E.G.B. i un fill de divuit anys. Actualment té cura d'ell la seva sogra.

Miquel Martí i Pol és considerat com un suport indiscutible de la poesia contemporània. Publicà «Paraules al vent» (1954), «Quinze poemes» (1957) i «El poble» (1966). A l'any 1970 començà a patir les primeres conseqüències

d'una seriosa i greu malaltia que l'anà acorralant i manillant progressivament fins impedir-li moure's i obligar-lo a desplaçar-se amb l'ajut d'una cadira de rodes.

Com a contrapès, la seva creació poètica reprèn un ritme important i continuat i la personalitat de la seva obra creix cada dia més i més en profunditat i qualitat. Identifica els seus mals i les seves esperances amb els mals i les esperances del seu poble Països Catalans i de la seva classe social (classe obrera). Els llibres de poesia que publicà des del 1954 tenen com a temes la preocupació per l'existència humana, la vida de cada dia en un poble i la lluita social o nacional. Des de llavors les seves publicacions es succeeixen. El 1972 publica «La fàbrica» i «Vint-i-set poemes en tres temps», que junt amb «Estimada Marta» es consideren les obres de més èxit.

Martí i Pol ha aplegat les seves poesies als volums «L'arrel i l'escorça» «El llarg viatge», «Amb vidres a la sang» i «Les clares paraules», que formen les seves obres completes fins ara. També publicà «La pell del violí» (1974) i «Obra poètica I» (1975). Tots els seus poemes són realistes i irònics i la seva poesia revela una constant biogràfica i parteix de la descoberta del món a través de símbols o de realitats. En conjunt la seva obra mostra una gran seguretat i ofici en l'ús de l'idioma i de la mètrica. Entre els seus llibres en prosa sobresurt «Contes de la vila de Roda».

Entre els homenatges i distincions oferits a Miquel Martí i Pol, cal destacar el recital que Lluís Llach oferí en el cinema Bach de Roda, el 20 de maig del 1983, amb velles cançons i d'altres del disc «I amb el somriure de la revolta» amb lletra del poeta rodenc. Llach aprofità l'acte per donar gràcies a Martí i Pol per existir i per escriure, ja que, segons paraules del cantant, els poetes són imprescindibles.

Roda de Ter vol donar el nom del poeta local a un carrer i a una plaça del poble, de la mateixa manera que vol dedicar també un carrer a l'escriptor ampurdanès Josep Pla (a.c.s.). Ala vegada vol promoure un concurs de poesia que porti el nom del poeta, així com una sèrie d'actes de reconeixement de la seva obra acompanyats d'activitats diverses, que duraran una quinzena de dies a partir del proper 21 de juny d'enguany. La frase «Roda a Miquel Martí i Pol» serà el lema que presidirà les festes.

Roda de Ter valora el nivell literari del destacat poeta i admet que és important que se'l reconegui com un gran escriptor, perquè si molta gent coneix Roda és precisament gràcies a Martí i Pol; encara que el meu cas és a l'inrevés, doncs jo conec el poeta gràcies a Roda.

Ramon Moncunill

LA REALITZACIÓ DE LA DONA EN EL TREBALL DE LA LLAR

Hi ha molts motius legítims, sobretot de caire econòmic, que poden fer convenient que una mare de família treballi professionalment fora de la llar.

Encara que l'atenció de la família sigui prioritària respecte a qualsevol altra dedicació professional, la dona té el mateix dret que l'home a acomplir en la societat les tasques per les que demostrï preparació i competència, i no tindria sentit impedir que les exercís. Però més equivocat seria presentar la dedicació a la família com un deure frustrant o que almenys retalla la realització social de la dona ja que precisament el seu treball en favor de la pròpia família és una ocupació de la màxima transcendència per a la societat.

Una característica negativa que s'atribueix freqüentment al treball a la llar és la d'ésser monòton i que «no acaba mai». És cert que l'atenció a la casa i la cura dels fills exigeixen tasques mecàniques, però nomenys les que es donen en el treball d'una obrera, d'una oficinista o inclús de moltes professionals. És veritat també, que es tracta d'un treball que tendeix a absorbir les 24 hores del dia; però això no vol dir que requereixi una jornada laboral del mateix nombre d'hores. Quan la dona de la casa té professionalitat i bons hàbits d'ordre, sap trobar temps pel descans convenient i per dedicar-se a altres ocupacions. Les causes més profundes d'una mentalitat contrària al treball de la llar estan lligades a

la influència de corrents ideològics que desconeixen el veritable sentit del matrimoni i de la família. Molt relacionats amb ells estan alguns moviments feministes o d'alliberament de la dona. Aquests grups minoritaris, però recolzats per partits polítics forts, i encoratjats per alguns sectors de la premsa, presenten el treball de la llar com un obstacle per l'autonomia personal i per l'aportació de la dona al progrés social.

Si una dona veu en el matrimoni, i fins i tot en la maternitat, un mode de satisfer impulsos instintius; si no sap, o prefereix ignorar que la felicitat es nodreix del sacrifici alegre i constant del propi jo, i que el matrimoni està per la seva mateixa essència ordenat als fills, la perspectiva d'haver d'abandonar un treball o reduir-lo, es presenta com un obstacle, que genera el conflicte. Quan a aquesta situació s'hi afegeixen problemes econòmics, allotjaments insuficients, un ambient social que invita constantment a valorar les persones més pel que tenen que pel que són, no és estrany que es vegin les responsabilitats familiars com una càrrega. En canvi, si es comprenen les vertaderes responsabilitats que comporta el matrimoni i la família, si es descobreix que no és necessari sortir de la llar per assolir la seva maduresa personal, podran sorgir problemes, però serà fàcil resoldre'ls d'una manera positiva, malgrat suposi renúncia.